

lész szerint Muszkaország nem is gondol békés kiegyenlítésre Angliával. A muszka lapok folyton ócsárolják Anglia haderejét és sürgetik ellene az akcióból lépést. Angol haderőt számbeli oldaláról tekintik, s tagadják, hogy kereskedelmüknek Anglia árthatna a tengeren is. Anglia 28,015 vitorlás hajóval s 3999 gőzessel bír 7,588,000 tonnával. Evvel szemben Muszkaországnak csak 3136 vitorlás hajója s 249 gőzőse van s így — nézetők szerint Muszkaország többet ragadhat el Angliától mint Anglia Muszkaországtól.

A keleti kérdés.

Minden oldalról békésebbnek igyekeznek föltüntetni a helyzetet, de annak bizonyításával, hogy a dolgok lényegében változás történt volna, minden tudósítás adós marad. A békésebb színezet onnan ered, hogy Oroszország jónak látja temporizálni s a fegyver helyett, mely utóvégre is dönteni fog, ismét diplomáciai jegyzékek által próbálják elhárítani a nehézségeket. És mihelyt a diplomácia működhetik, azonnal buján fakadnak a remények.

Bécsi tudósítások szerint Szentpétervártól Ignatieff visszatérése óta határozottan békésebb irány kerekedett fölül s valószínű, hogy a kongresszus terve ismét fölélesztetik. Gorcsakoff válaszkép Salisbury jegyzékére állítólag kérdezi fogja, minő változásokat kíván Anglia tenni a san-stefanoi szerződésen; a diplomácia is buzdón fáradozik rajta, hogy az angol-orosz ellentétet kismisítsa, a mit most olyformán képzelnek lehetne, hogy az egyes kabinetek közti alkudozás, vagy pedig a berlini nagykövetelek előtervezete által állapíttassanak meg azon békepontok, melyek tárgyalás alá nem bocsátandók, a többit pedig terjessze aztán Oroszország a kongresszus elé.

E diplomáciai tojástanccal egyidejűleg azonban Konstantinápolyban és Romániában mindinkább bonyolódik a helyzet, s Oroszországnak és Angliának kölcsönös törekvése, hogy a jövő eshetőségeivel szemben katonailag lehetőleg biztos pozícióban legyenek, az összeütközést egészen váratlanul előidézheti.

Lodonai sürgönyök máris híresztelik, hogy a háboru kitörésére az oroszok és románok közti tetteles összekoccanás lesz a jeladás, s Párisban pedig már csak azt merik reményelni, hogy a háboru nem kezdődik meg a világháború megnyitása előtt. Ebből pedig mindössze már csak három heti idő választ el.

Bukarestből jelentik a „Pol. Corr“-nak, hogy a román kormány a párisi és a római kabinetektől „is“ azon biztosítást kapta, hogy Bessarabia visszadásának kérdésében támogatásukra számíthat. — Bécsben állítólag Andrássy kijelentette Bratianó-nak, hogy a bolgárországi átmeneti stádium idejére az orosz hadaknak Romániában megfelelő állomásokat kell ugyan engedélyezni, de a fejedelemségnek hosszabb időre, pl. két évre való megszálása teljességgel meg nem engedhető.

A román kormányban nagy változások fognak történni, ha Bratianó küldetése sikerül, s ott Ausztria-Magyarországgal egyetértésre juthat. Ez esetben vagy Ghika bizatik meg új miniszterium alakításával, vagy pedig Ghika és Sturdza belépnek Bratianó kormányába.

London, ápr. 6. A „Standard“ írja: A csatorna hajóhad Málta közelében marad, hogy ren-

kérdezte tőle a nevét is. A szegény örült megnevezte magát s akkor visszaemlékezették őt Szamos Csehre is. Elmondták neki, hogy a bíró nagyon megbánta a dolgot, mert később kiderült, hogy a gyújtogató egy megrögzött gazember volt, a kit a bíró gyakran megbüntetett volt. A bíró belehalt rég s azóta az isten színe előtt számol tetteért. Elmondták neki, hogy Mariska azon éjjel nagyon meghűtötte magát s néhány nap múlva a tüzeset után ő is elköltözött oda, a hol nem bánatnak többé senkit: a temetőbe. Beszéltek hozzá sokat, de ő nem értett meg semmit belőle. Csak mikor a bíró nevét hallá említni: akkor villant meg szemében valami szokatlan vad fény. Később a pajkos gyermekek kifogták rajta. Valamelyik elkialtotta magát:

— Jön a csehi bíró!

Es jáv volt annak, a kit ő ilyenkor kézhez foghatott. Kövekkel, dorongokkal dobálta, ha utól nem érhetne. Ezt a pár szót ő nagyon is megértette s ezért csak nagyon ritkán boszantották őt.

Lassanként az egész történet felesébe ment. A most élők közül már alig emlékszik valaki rá. Csak annyit tudnak róla — Z — on, hogy azt a szegény örült, ki pár évvel ezelőtt a nagy temető mellett az úgynevezett „Vajdasi kertben“ egy őszi délután a fák alatt meghalt, Bolond Andrisnak hitták.

Mikor eltemették, a sok mindenféle lim-lom között találtak egy régi, szinehagyott zsebkendőt is, melyen alig látható „M“ betű volt hímézve. — Ettől a zsebkendőttől soha sem tudott megválni.

A sokat hányódott test ott fekszik a z — i temetőben jeltelen sírban. Koszorút senki sem tesz reá, mert hát csak egy szegény örült volt.

Sírját benővi a fű és a moha, nevét pedig örökre elfelejtik az emberek.

Zádor.

delkezésre álljon csapatszállításra. Intézkedések történtek, hogy pár óra alatt 3—4000 embert lehessen hajóra szállítani. Az alsóházi ellenékek első padja a felirathoz hétfőn nem fog módosítványt indítványozni, de Lawson el van tőklélve a radikálisok nevében módosítványt javasolni, melyben a tartalékokak behívása igazolatlanok és észélytelennek nyilvánítatik.

Bukarest, ápr. 6. Gorcsakoff herceg fenyegetéseire Károly fejedelem így válaszolt: „Mondja meg Gorcsakoff hercegnek, hogy a román sereg összezúzható, de míg én élek, nem fog lefegyvereztetni.“ A fejedelem e magatartása az országban és a hadseregben határtalan lelkesedést szült.

Bukarest, ápr. 6. A muszka Skubenben a legnagyobb gyorsasággal egy új, erős hidat építenek a Pruthon keresztül. Jászvásárba ujjában is érkeztek muszka csapatok.

Konstantinápoly, ápr. 6. Azon alaptalan hír, hogy újból követeltetett a török flotta kiszolgáltatása, arra vezethető vissza, hogy Muszkaország bizalmas jegyzéket intézett a portához az iránt, vajjon Törökország háboru esetén hajlandó volna e Muszkaország rendelkezésére bocsátani a flottát. A muszka főhadiszálláson oly komolyan tartják e helyzetet, hogy a tiszték még Konstantinápoly meglátogatására sem kapnak szabadságot, és minden csatákészben áll. — Tegnapelőtt a törökök 500 muszka foglyot adtak át egész ünnepléssel. San Stefanóból néhány ezer muszka Odessába vitorlázatot. — Várnából megérkezett az egyiptomi csapatok töredéke; két ezred visszamegy Egyiptomba. Hír szerint a szultán legközelebb a nagyherceg tiszteletére az édes vizeknél nagy szemetét fog tartani.

Az oláh kormány tiltakozása a san-stefanoi béke ellen

A „Pol. Corr.“ szerint március 28-án küldetett szét a külföldi oláh ügynökökhöz. Az okmány a következőket tartalmazza:

Az önfentartás és méltóság érzetének ösztöne alatt az oláh kormány ma köteles kijelenteni, hogy a san-stefanoi béke, melynek több határozánya sérti Oláhország érdekeit és jogait, ez országra kötelező nem lehet. Ha tehát az oláh nemzet függetlensége lenne megalkotandó, ez nem a san-stefanoi békének, — melytől idegen volt, — hanem a háboru alatti erélyének és magatartásának köszönhető.

A mi e függetlenség elismerését illeti, óhajtáná ezt azon kongresszus határozatai által nyerni meg, melyen megjelennék s mely bizonyára a hadviselőeknek az ülésekről kizárását, — hol a békét végleg megállapítani a törekvések legfőbb célja — nem pártolná s a nemzetközi jog elvéül nem állapítaná meg.

Bizonys, San-Stefanóban megállapított cikkek oly kérdésre vonatkoznak, melyben mi egyenesen és kiválóan érdekelt fél vagyunk. Ezek a Bessarabiára vonatkozó kérdés, a hadi kárpótlás, melylyel a magas porta Oláhországnak tartozik és az orosz csapatoknak oláh területen átvonulása.

Jogos, hogy mi e pontokra nézve a kongresszus munkálátok első kezdetén meghallgattassunk, mivel azok egy területünk anyagi integritását és gazdasági állapotainkat is illetik.

Ki kell-e emelni, hogy a Nikápolytól Widindig terjedő török várak megszállása nekünk azért engedtetett meg, hogy ezek birtokában a portával egyezkedjünk a hadi kárpótlásra vonatkozólag?

A san-stefanoi béke e várakat Bolgárországnak ígérvén, megszüntetné a nekünk adott zálog valódiságát s a tényleges revindikáció minden eszközt elvonja tőlünk.

Ki kell-e emelni, hogy az ottomán bírodalom pénzügyi zavarait a 20. cikk nyilván konstátálja s így Oláhország joga a hadi kárpótlásra nézve a priori eredménytelené tetetett?

Kell e hangsúlyozni, hogy az orosz hadsereg két évig leendő átjárásának szabályozása Oláhországgal fölöslegesnek találtott és hogy ez átjárás felől csak az ottomán kormánytól történt tárgyalás, míg e hadsereg pillanatnyi átvonulására ünnepléyes kovenció kötött Oláhországgal? Hogy Oláhország belső szuverenitása soha kegyetlenebbül meg nem sértetett, mint e szerződés reáruházta által?

Végre Bessarabia kérdése nem lokális kérdés s azért nem alkalmas csupán a két fél közötti tárgyalásra. Nyilván Európa kompetenciájá elé tartozik az, mert az 1856-iki európai mű lényeges megváltoztatását foglalja magában és a hatalmi viszonyok megváltozását oly helyen, hol egész Európa állandóan érdekelve van.

A san-stefanoi béke azonkívül alterálja az állandó dunai bizottságra vonatkozó 1856-iki határozályokat. A párisi szerződés 17 dik cikke által megállapított regime föl van forgatva. Az antonóm Bolgárország alakítása egy részt kiküszöböli a magas portát a bizottságból, másrészt, ha Oroszország Bessarabiát elszéri, új faktort vinne e bizottságba. A határozás egyensúlya fenyegettetnek, mert a szavazatok így oszlanak meg: 1 Németország mellett, 1 Ausztria-Magyarország mellett, 1 Oláhország, 1 Szerbia, 1 Oroszország és 1 Bolgárország mellett. Az Alsó-Dunán tehát oly államok jutnának tulsúlyba, melyek a fajai rokonság

és politikai szövetség tanását inkább meghallgatnák, mint az európai kereskedelmi előnyöket és az általános gazdasági követelményeket.

A méltányosság azt követeli, hogy Oláhország a kongresszusra bocsátassék, különben Európa teljesebbé tenné föl áldozatásunkat, mint a san-stefanoi szerződés, mely ellen tiltakozni kötelességünknek hisszük.

A sürgöny ezután felszólítja az ügyvivőket, hogy az illető kormányok figyelmét hívják fel az előadottakra s a sürgönyről másolatot hagyjanak a külügyminisztereknek!

Háromszékmege közigazg. bizottsága apr. 2-án tartott gyűléséből.

Vajna Sándor kir. tanfelügyelő jelentése.

Tekintetes közigazgatási bizottság!

A közelebbi mult hóról tanügyi jelentésemet e megye területére vonatkozólag a következő pontok alatt vagyok bátor előterjeszteni:

1) A zabolai községi iskolánál rendszeresített négy elemi tanítói állomás egyike Fülöp Péter ottani elemi népiskolai tanítónak a felcsernónai községi elemi fiúiskolához ez évi január hó folytán történt megválasztásával ürességbe jöven, annak ideiglenes betöltése céljából az illető községi iskolázék a megyei tanfelügyelőhez tett előleges jelentése mellett a „Nemere“ című helybeli politikai lap útján pályázatot hirdetett s a pályázati határidő leteltével a választás megejtése céljából a tanfelügyelő által kiküldött választási elnök vezetése alatt megtartandó gyűlésre össze is jött. A tanácskozás folyamán azonban kiderítették, hogy a választásra összegyűlt iskolázéknak törvényes megbízatási ideje már az előtt egy egész év és kilenc hóval kitelt, ezen körülményre a beküldött választási jegyzőkönyv tanúsítása szerint 3 tagja által figyelemzetve is lett, azon hozzátétellel, hogy a tanító választás csak az újonnan beállítandó iskolázékat illetheti. A megbízatási időt túlélt iskolázék többsége azonban dacára ezen figyelemzetésnek, — a kérdés szavazatbocsátásával magát fennálló népiskolai törvényeink ellenére a szönyegen lévő választásra illetékesnek dekretálta s azt foganatosítván, arról jelentést a választási jegyzőkönyv és díjlelvél kíséretében tanfelügyelői jóváhagyás alá betherjesztette. A megyei tanfelügyelő az iskolázéknak ilyenét eljárását az 1876. évi 38-ik t. cz. 10-ik §-ába ütközőnek találván a betherjesztett választást érvénytelennek nyilvánította s a községi előjárásigat oda utasította, hogy a dolog sürgősége okából az iskolázék újraalakítását a községek számára 1876-ik évben kiadott miniszteri magas utasítás 13-ik §-a értelmében 48 óra alatt a községi képviselőlet útján foganatosítsa s az ekként megválasztott iskolázéktól a szokásos esküt bevéve, szervezkedésre s egyszersmind arra utasítsa, hogy az idő előre haladottsága miatt a pályázatra jelentkezett tanítók közül az egyiket az iskolázéki utasítás 19. §-a értelmében saját elnökének vezetésével a kérdéses állomásra ideiglenesen válassza meg s eljárása eredményét a további intézkedés megtehetőse végett szokott módon a tanfelügyelő-séghez terjessze be.

A zabolai községi előjárásigat azonban a helyett, hogy a tanfelügyelőnek a népoktatási törvények szabványain alapuló s hivatalos kötelességből kifolyó fennebbi intézkedését illetőleg resp. kértálva, a megrendelt iskolázéki újra alakítást eszközölte volna, a kérdést egy arra illetéktelen testület, a községi képviselőlet elé terjesztette, a hol azon indokolás előtérbe tolasával:

hogy a tanfelügyelő a választást talán azon okból semmisítette meg, mert a megválasztott tanító r. kath. felekezethez tartozik s a községben jól ismert és közkedvezésben álló egynégyes, — minél fogva a tanfelügyelőnek nem lett volna jogi a választást önkényüleg érvénytelennek nyilvánítani, annyival inkább, mivel a tanítói választás megerősítése, illetőleg megsemmisítése a közigazgatási bizottság hatáskörébe tartozik és igen helyesen, mert ha ezen joggyakorlat egy ember nézetétől függene, a miatt a tanügyi sokat szenvedhetne s a tanfelügyelő egyetlen tollvonásával egy olyan iskolázéknak semmisíthetné meg sok üdös és helyes intézkedéseit, mely egy év és kilenc hóra terjedő működése által magát illetékesnek sánkionálta — ily indokolás mellett, nevezett előjárásigat a községi képviselőlet eszközül használt firmája alatt mult márc. hó 6-án hat ellenében kilenc szavazat többséggel a tanfelügyelői rendelkezést semmisnek nyilvánította s az iskolázék újra alakítását mindaddig függőben tartandónak határozta, valamiddig a megyei közigazgatási bizottság a szönyegen lévő választási kérdésben érdemlegesen intézkedni nem fog.

A fennebb elősoroltakból elég világosan kitűnik, hogy a zabolai községi előjárásigat alaptalan feltevései s a fennálló szabályok szándékos félremagyarázása által egy a törvény, valamint az annak alapján keletkezett hivatalos intézkedéssel ellentétes állásba helyezte magát;

mert nem áll az, hogy a református hitfelekezethez tartozó tanfelügyelő a kérdéses választást azon okból semmisítette volna meg, mert a megválasztott tanító a római katolikus hitfelekezethez tartozik;

mert nem áll az sem, hogy a kérdésben lévő ideiglenes tanító választás a megyei közigazgatási